

ROYNDIR VIÐ FLATFISKAGØRNUM

Garnaroyndir eftir flatfiski við M/S VERONA, E402 úr Esbjerg

Rógvi Mouritsen

**FRÁGREIÐING UM ROYNDARFISKISKAP VIÐ
FLATFISKAGØRNUM
UNDIR FØROYUM 1988**

Inngangur

Sum kunnugt er nakað til av flatfiski undir Føroyum. Her verður mest hugsað um tungu og reyðsprøku, tó onnur sløg eru eisini t.d. kalvi, lálla, skrubba, glashvoysa o.o..

Árliga meðalveiðan av tungu og reyðsprøku er ávikavist um 1000 og 500 tons. Hetta er virðismikil fiskur, og tá serliga tunga, og nógvir menn hava hugsað um at veiða henda fisk við gørnum, men eingin rættulig roynd hevur tó verið gjørd.

Til at vita um garnafiskiskapur eftir hesum flatfiski er lönandi, varð ein kanning sett í verk í 1988. Hetta var eftir áheitan og tilboði um beinleiðis luttøku frá Jógvan I. Olsen á Toftum.

Tosað bleiv um hvussu ein tilik roynd best kundi gerast, og avgjørt varð so at leiga ein garnabát úr Esbjerg, tí hildið varð, at ein tilikur hevði tær bestu fortreytirnar at gera eina slíka roynd, tí manningin var von við garnaveiðu og báturin væl útgjørdur frammanundan.

Skip og reiðskapur.

M/S Verona E402, 64 Brt. úr Esbjerg varð so leigað í tveir mánaðar. Henning Gadgaard sum sjálvur átti bátin, var skipari og triggir dekkarar, allir vanir garnamenn, vóru við. Umframt hesar vóru Jógvan I. Olsen og teir flestu túrarnar Rógvi Mouritsen frá Fiskirannsóknarstovuni eisini við.

Hesi sløg av gørnum vórðu brúkt til royndina:

Vanlig flatfiskagørn 60 favnar long og 70 mm hálvur meski.
Vanlig flatfiskagørn 60 favnar long og 75 mm hálvur meski.
Vanlig flatfiskagørn 75 favnar long og 95 mm hálvur meski.
"Togge" flatfiskagørn 55 metur long og 75 mm hálvur meski.

Hæddin á gørnunum var sum vanlig á flatfiskagørnum.

Toggegørn eru gørn, gjørd á tann hátt, at eitt viðmeskað net er klætt við leyst innsettum vanligum neti, soleiðis at tá fiskur kemur í, verður líkasum ein lummi, har fiskurin so hongur fastur.

Gørnini vórðu tilgjørd eftir tilráðing frá skiparanum, eftir at hann hevði fingið at vita um streymviðurskifti, dýpi v.m., har ætlanin var at roynd.

Báturin var væl útgjørdur, gott dragingaspæl, rør og kraftblokk at draga gørnini aftur í pavnin á hekkuni umframt øll vanlig elektronisk tól.

Toggegørn verða sett undan streyminum, meðan vanlig gørn verða sett ímóti.

Gørnini vórðu vanliga sett í skekum á 10 gørn, og tey stóðu vanliga ímillum 20 og 50 tímar.

Á Nólsoyabanka vórðu settir 2 skekar við togge og 2 skekar við vanligum gørnum sum stóðu í umleið 15 tímar. Veiðan í øllum var (taldir fiskar): 2 tungur, 6 havtaskur, 3 toskar.

Inni á vikum og sundum var veiðan nakað tann sama, smáligt fiskari, tó eitt sindur av lállu fekst á Tangafirði í august.

Tey vanligu gørnini, ið høvdu 95 mm meskar, fiskaðu minst, toggegørnini mest.

Áhugavert er at siggja, hvat kom í gørnini av ymsum sløgum. Niðanfryi er sagt frá hesum.

Fiskasløg sum prísur er fyri: tunga, reyðsprøka, toskur, hýsa, upsi, hemari, skrubba, kalvi, steinbitur, havtaska, longa, brosma, skøta, hvítur, ósaskrubba, lálla.

Fiskasløg uttan pris: rognkelsi, tindaskøta, lítli kongafiskur, krutt, hvassasprek, knurrhani, svartkjaftur.

Ryggleys dýr og annað: ymisk krossfiskasløg, jákupsskel, kúfiskur, øða, ymisk onnur skeljasløg, ymisk tóm skel, gággukrabbi, gággur, gágguogn, njarðavøttur, tari, trevsa, hummari, tralsrals, "hýsugras", igulker, lúsa- trølla- og taskukrabbi, slímállur, lús, umframt burturkast s.s. slaggir, plastposar, oljutunnir o.s.fr..

Víst verður annars til fiskidagbókina aftast í hesum hefti.

Har kann so tann, ið hevur hug, kanna hvar sett varð, og hvør veiðan var fyri hvørja setu.

Legg til merkis, at tøluni fyri veiðu eru taldir fiskar.

Á síðu 4 og 5 eru nøkur dømi um fiskastøddir v.m..

Niðurstøða.

Tað er eingin ivi um, at royndin, sæð sum roynd, gekk væl. Dugnaligt fólk, góðar greiðir og gott skip og haldast má at royndin fekk fram tað, sum ætlað varð, nevniliga at vita, um tað kundi verið lønandi at veiða við flatfiskagørnum undir Føroyum.

Svarið til hendan spurning er, at royndin ikki visir á lønandi fiskiskap eftir botnfiski við hesum reiðskapi, tey tíðarskeið sum hon umfataði.

Onkur kann kanska fara at ivast, um ein skipari, sum er ókendur við fiskari undir Føroyum, man hava nóg gott skil fyri streymi og øðrum viðurskiftum.

Henning Gadgaard, skipari, hevur drúgvar royndir við gørnum í Norðsjónum, og har rekur sum kunnugt hart í støðum. M.a. hevur hann fiskað nógv í tí streymharða Ermarsundi (ensku kanalini), og skuldi sostatt havt tann kunnleika til streym, sum er neyðugur.

Eg eri ikki í iva um, at Henning Gadgaard var fult skikkaður til hesa kanning.

Fiskirannsóknarstovan í november 1989

Rógvi Mouritsen

Seta nr 10, 10 togge gørn, 62°03'7 N - 6°37'1 V (í Álinum)

toskur cm tal	reyðspr. cm tal	tunga cm tal	Gørnini stóðu í 35 tímar, frá 23/4 kl 2300 til 25/4 kl 1000 dýpið 35 fvn
31 1	38 1	28 1	
33 1	39 1	30 1	
43 1	40 1	33 1	
44 1	43 1	34 1	
45 1	54 1	35 4	Veiða umframt:
54 1	56 1	36 6	havtaska 1/41 1/42 cm
58 2	60 1	37 4	steinbitur 1/68 cm
59 2	62 1	38 2	hýsa 2/31 1/35 1/36 1/40 cm
60 1	63 1	39 3	skrubba 2/25 3/26 2/27 1/28 1/29 c
61 3	66 2	40 3	tindaskøta 77 stk
62 1	67 1	43 1	jákupsskel
63 2	68 1		gágga
65 3	69 1		krossfiskur
68 1	71 4		
69 2	72 1		
70 1	73 2		
72 1	74 1		
	76 1		

Dæmi um mät av fiski og annað, veitt í vanligum gørnum

Seta nr 18, 10 vanl. 70mm, 62°11'2 N - 6°18'4 V (5 fj. E/Skorini)

toskur cm tal	reyðspr. cm tal	tunga cm tal	Gørnini stóðu í 46 tímar, frá 24/4 kl 0000
34 1	64 1	25 1	
36 2	69 1	29 1	Veiða umframt:
37 1		31 1	steinbitur 1/56 1/77 1/80 cm
38 1		32 2	hýsa 1/30 cm
44 1		33 2	havtaska 1/35 cm
47 2		34 3	jákusskel
50 4		36 2	trøllakrabbar
52 1		37 1	gággur
53 4			
54 3			Tað mesta av toskinum varð
55 2			tveitt útaftur, tí tað var illa
56 4			etið av gággu.
57 3			
58 6			
59 1			
60 1			
61 2			
63 1			
68 1			
71 1			

FISKASLØG

VEIÐIØKI: FØROYAR

R: 1988 SKIP: YERONA

zt.nr. og	Dato	Kl.	N Position V	FVN Dýpið	Mg Veður	Reidskapur	Tíð	Wire-longd	Trol-rætt-ning	Tosk	Hýsa	Upsi	Spjall	Stasjon	Stasjon	Stasjon	Stasjon	Stasjon	Stasjon	
14	24-4	0200	62°13'55"-6°11'29"		skúli	95 m m 1014	37c			5		1								
15	25-4	1500	63°13'00"-6°10'03"		-"-	-"-	40c			3	1	3								
16	24-4	1600	62°14'01"-6°10'56"		-"-	-"-	38c			3		1								
17	24-4	00	62°11'01"-6°14'50"	49	-"-	10 foppe	45c			7	20	1	7							
18	24-4	00	62°11'20"-6°18'42"	45		alm garn 10 stk	46c			42	13	2	3							
19	24-4	0100	62°10'43"-6°19'37"	33		10 foppe	47c			17	25	3	32							
20	25-4	1500	62°14'04"-6°10'57"			10 foppe	29c			35	2	11	3							
21	-"-	1520	62°15'53"-6°10'84"	50		-"-	29c			12	2	1	4							
22	27-4	1030	62°16'88"-6°04'43"	49		-"-	50			11		9	8	19						
23	-"-	1600	62°16'39"-6°01'07"	55		-"-	48			1		6	3	5						
24	27-4	1130	62°16'53"-5°58'45"	56		-"-	43			8		6	53	14						
25	-"-	1830	62°27'32"-6°08'37"	53		12 foppe	38			7		16	8	18						
26	-"-	1930	62°28'71"-6°07'74"	55		13 foppe	32			7	6	19	5	18						
27	26/4	1830	62°09'85"-6°05'42"	62	503	10 -"-	20			7		16	6	2						
28	-"-	1400	62°10'06"-6°01'52"	61		-"-	19			10	1	12		1						
29	27-4	1230	62°16'12"-5°57'61"	59	505	-"-	25			1	1	3	12	8						
30	27-4	1245	62°15'46"-5°57'48"	62.5	611	-"-	27			1		3	12	8						
31	-"-	1530	62°16'18"-5°58'60"	62	-"-	10 foppe	28			12		3	64	13						
	-"-	1700	- 15 90. - 58 81	58																

30 y 31 eru
máttar eru
máttar 31 ee 32
dyri 202

st.nr. og	Dato	Kl.	Position	Fur Dýpið	Veður	Reiðskapur	Tíð	Wire- longd	Trol- ræst- ning	Tosk	Hýsa	Upsi	Ímygna	Máskja	Ásting	Frachka	Látin	Karban	Ívirkning	Ástak	Viðmerkingar	
50	11/5		60°57'36"-8°14'69"	64		Ágge 10								2						1	3	
51	"		61°10'04"-8°18'65"	74		"								2				2		2	1	
52	5/8	0100	62°03'N-6°41'S	26	55	"	33						5			4		1		20	1	
53	4/8	2100	61°56'N-6°30"	36	"	"	36						12	5		6			15	4		
54	"	2300	61°54'6"-6°24'7"	50	"		38						10			2			10	2		
55	"	2355	62°03'-6°27	39		"	38						15			6		2	16	2		
56	5/8	1700	62°16'8"-5°58'4"	56	"	"	24						25	15	25	2		15	30	1		
57	6/8	2000	62°12'6"-5°20'6"	83		"	13						1						2			
58	"	2030	62°08'7"-5°24'1"	78		"	16											3				
59	"	2130	62°07'2"-5°26'3"	78		"	15						1					3		1		
60	5/8	0900	62°15'8"-5°54'1"	56		Surgegn	54						15	4	50	3				25		
61	"	1600	62°15'6"-6°05'8"	50		"	48			50			15		50			1				
62	"	1630	62°13'8"-6°10'4"	50		"	50			30			10					2			1	
63	8/8	1000	62°03'03"-6°13'37"	56		Ágge 10	60						14		10	2						
64	"	1200	61°59'85"-6°25'08"	48		Fróðsp. 95% Ágge 20 stk	60			17			1	5		1		3				5
65	9/8	1830	62°10'9"-6°18'7"	44		Fróðsp. 95% 20 stk	100			15			4					7				
66	"	2100	62°15'7"-6°01'7"	56		"	102			10	2	1		11	4	0		4				
67	"	2230	62°16'1"-5°57'2"	61		"	102			30	2	2		14				15				

11

ÁR: SKIP:

VEIÐIÐKI:

FISKASLÖG
 kg
 stk

Stat.nr. Log	Dato	Kl.	Position	Dýpið/Veður	Reiðskapur	Tíð	Wire- longd ning	Trol- rætt- ning	Tösk	W. H. S.	Hýsd	Sy Upsi	Reið- langi	Röð- þekki	Íslang	Hov Hov	SMR Langi	Loski	S. Hov	W. H. S.	Viðmerkingar		
86	13/8	1320	62 1222-7 1202	28 f	Röðlingi 1054				18	3	3	4	4	22	22	1			1				
87	"	1530	62 1219-7 1340	38 f	Röðþekki 1054				4	2				7				1					
88	15/8	930	62 0237-6 4483	26 f	Toggr 1054	36 f			36			24	5	22	4	4	2	4					
89	"	1130	62 0240-6 4536	46	Toggr 1054	37 f						3	3	30	3	3	4	2					
90	"	1400	62 0504-6 4711	39	Röðþekki 1054	37 f			8	1			6				10	2	9				
91	"	1130	62 0873-6 5300	34	Röðþekki 1054	37 f			14				4	4	4	1	2	23					
92	"	1545	62 0919-6 5417	28	Röðþekki 1054	37 f			10				4	4	2	2	2	23					
93	"	1730	62 0963-6 5641	26	Röðþekki 1054	37 f			8				7	7	5		4	1	36				
94	16/8	1915	62 0494-6 4667	30 f	Röðþekki 1054	29 f			18	3		1	1	10			1	1	5				
95	17/8	0800	62 0584-6 4715	24 f	Röðþekki 1054	30 f			3				1	1			6	6	8				
96	"	0900	62 0696-6 4957	25 f	Röðþekki 1054	30 f			5	1			1	1	2		14	1	23				
97	"	1000	62 0564-6 4931	34 f	Röðþekki 1054	30 f							1	1	1		6	1	18				
98	"	1045	62 0527-6 4857	37 f	Röðþekki 1054	36 f			7	2			1	1					23				
99	"	1130	62 0477-6 4793	41 f	Röðþekki 1054	38 f			2	1			3				2		17				
100	"	1200	62 0440-6 4760	40 f	Röðþekki 1054	40 f			4					3			4	4	17				
101	"	1300	62 0557-6 4524	17 f	Röðþekki 1054	38 f																	
102	18/8	0915	SHALE Fjord 62 0739-6 4458	31 f	Röðþekki 1054	41 f			3	2			3	2	1		4	4	2				mange Söstjerner
103	11	1025	SHALE - Fjord 19 122-2 4746	26 f	Röðþekki 1054	41 f			15				1	1	100				100				mange Söstjerner

ÁR: SKIP:

VEIÐIÐKI:

FISKASLØG kg stk

Viðmerkingar

tat.nr. Log	Dato	Kl.	Position	Dýpið	Veður	Reiðskapur	Tíð	Wire-longd	Trol-rætt-ning	Tösk	Hvít	Hysd	Sý Upsi	Flod-	Kemng	Ad-	Spat	15m	Hav- Hót	Sjón- Hót	Loke	Skade	How	Hell	How	How
122	24/8	1600	Sundene - Fjard 621061 - 65837	117 136		Roidp 30 Sth 31t				18						30				10	2	90		5		
123	"		" 620989 - 65678	190 198		" 20 Sth 31t				7						3				6	2	89		1		
124	"		620518 - 64650	119 123		" 10 Sth 31t				11						1				7	2	4				
125	"		Rituvig - Bugt	112 122		" 20 Sth 24t				16			6	4	15	6				6	2					
126	25/8		Rituvig - Bugt	113		" 10 Sth 30t				14			4	8	15	10				10	3					
127	26/8	0800	Sundene - Fjord 621060 - 65840	117 118		Roidp 30 Sth 36t				6	9	1	1	1	20	28				4	1	90		2		
128	"	1030	Sundene - Fjord 621132 - 60016	119 112		" 30 Sth 38t				17	13				104	15				5	1	116		1		
129	"	1300	Rituvig 620577 - 64079	116 122		" 20 Sth 25t				13	3	6	4	25	20					5	2			2		
130	"	1430	Kambuvig 620751 - 63827	119 120		" 20 Sth 25t				12	2	2			2	20					2			1		
131	26/8	1830	Bordavik 621155 - 63312	124		Togge 20 Sth 25t									4	46					1	11				
132	"	2030	Gatuvig 621104 - 64154	122 121		Roidp 10 Sth 25t				9					1	6					1			1		
133	"	2100	Gatuvig 620971 - 63995	122 126		" 20 Sth 27t				11					5	10										
134	27/8		Rituvig 620602 - 64039	119 123		Roidp 10 Sth 24t				22	7	4	2	6						1	1			1		
135	"		Rituvig 620534 - 63940	123 130		" 10 Sth 24t				16	8	6	1	4						1	2	3		2		

Yvirlit yvir útkomin smárit frá Fiskirannsóknarstovuni.

Smáritini frá Fiskirannsóknarstovuni eru ætlað fyrri part til innanhýsis nýtslu á stovninum at lýsa fyribils úrslit, sum ikki eru nóg fullfíggað ella hava nóg miklan almennan áhuga til at koma í ritið: *Fiskirannsóknir*, og fyrri part verða tey nýtt til at skjalprógva álit til myndugleikar ella smærri skrivlig avrik.

Í flestu førum verða smáritini send bløðunum til kunningar, og Landsbókasavnið fær tvítak av øllum ritum. Tey verða tó bert prentað í heilt fáum eintøkum, og Fiskirannsóknarstovan hevur vanligi ikki eintøk at lata einstaklingum ella stovnum. Loyvt er at margfalda og nýta innihaldið í ritunum.

Smárit 1989:

89/1 : Stovnsmetingar 1989

89/2 : Migrations of cetaceans and seals in the Northeast Atlantic in relation to hydrography (Samandráttur á enskum frá fundi, hildin í Norðurlandahúsinum 29/8-3/9 1988).

89/3 : Hummaraveiðan. *Árni Nicolajsen.*

89/4 : Hvussu nógv tola fiskastovnarnir. *Hjalti í Jákupsstovu.*

89/5 : Fiskaalingin í Føroyum fyrst í 90-árunum, alistøðir og framleiðsla. *Andrias Reinert.*

89/6 : Trolingin á landleiðini. *Rógvi Mouritsen og Hjalti í Jákupsstovu.*

89/7 : Algukanningar, 1989. *Eilif Gaard og Karina Nattestad.*

Smárit 1990:

90/1 : Royndir við flatfiskagørnum. *Rógvi Mouritsen.*